

tips

til at læse en forskningsartikel

Forskningsgruppen vil i de næste numre af Systemisk Forum bringe en artikel, som fører læseren lidt længere ind i debatten omkring evidens og forskning. Håbet med artikelrækken er at starte en debat omkring systemisk og narrativ terapi i en verden præget af evidens og forskning. Udover artiklen vil der i hvert nummer ligeledes være nogle konkrete tips til at kunne læse forskningslitteratur kritisk. Nedenfor kommer de første tips.

Af: Susanne Bargmann

Tip 1: Hvad sammenligner man med hinanden?

Når studier sammenligner to behandlingsmetoder med hinanden, for at afgøre "hvilken metode er mest effektiv", skal man være særlig opmærksom på, om studiet indebærer en fair sammenligning.

Har terapeuterne lige vilkår for at udøve deres metode (f.eks. i forhold til sagspres, adgang til supervision, uddannelse i metoden, osv.). Derudover er det vigtigt at være opmærksom på, om de undersøgte metoder har samme "intensitet" eller "dosis". En særlig anvendt sammenligning er "Metode X" sammenlignet med "TAU" (=sædvanlig behandling). TAU kategorien er en uklar definition, som kan omfatte meget forskellige elementer (psykoekskation, støttende samtaler, gruppesamtaler, mv.). Det betyder at TAU-kategorien ofte ikke vil være en fair sammenligning med "Metode X".

Eksempel: Metode X sammenlignes med TAU. Terapeuterne der skal udføre Metode X modtager undervisning og supervision af udvikleren af metoden. De får nedbragt deres antal af sager med 35%, for at have tid til fordybelse i metoden. Metoden indbefatter ugentlige familiesamtaler, gruppesamtaler for enkelte familiemedlemmer, støttende individuelle samtaler samt ugentlige telefonopfølgninger – de fleste familier er i næsten daglig kontakt med terapeuterne.

TAU-terapeuterne får ikke uddannelse eller supervision og har det samme sagspres som før (dvs. 35% flere sager end terapeuterne i Metode X). De tilbyder familierne psykoekskative grupper hver 14. dag kombineret med selvhjælpsgrupper og en familiesamtale 1 gang om måneden. Studiet ender med at vise, at familierne der modtager Metode X klarer sig bedre end familierne der modtager TAU. Herefter konkluderes det at Metode X er mere effektiv en almindelig familiebehandling. Er denne konklusion rimelig?

Tip 2: Er der terapeut-forskelle?

Når man sammenligner 2 metoder med hinanden – f.eks. Metode X med Metode Y, skal man være opmærksom på at forskelle på de to metoder kan skyldes andet end metoderne, f.eks. terapeut-faktorer.

Eksempel: Metode X sammenlignes med Metode Y. Terapeuterne i Metode X har udviklet metoden, de underviser andre terapeuter i hele verden, og er erfarne og dygtige terapeuter.

Terapeuterne i Metode Y har fået en kortere introduktion til metoden og er herefter blevet bedt om at følge manualen. Ved studiets afslutning viser det sig at Metode X har haft den største effekt. I dette tilfælde må man igen forholde sig til om denne konklusion er rimelig= Eller om forskellen på de to metoder kan skyldes terapeut-forskelle fremfor metode-forskelle. ■